

Istungidokument

A9-0152/2022

19.5.2022

RAPORT

ühise kalanduspoliitika määruse artikli 17 rakendamise kohta
(2021/2168(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Caroline Roose

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	13
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	16
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	17

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ühise kalanduspoliitika määruse artikli 17 rakendamise kohta (2021/2168(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõiget 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 3, 11, 38, 120 ja 191,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategie raamdirektiiv)¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika (ÜKP) kohta (ÜKP määrus), millega muudetakse nõukogu määrusi (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ², eelkõige selle artiklit 17,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 28. aprillil 2021. aastal esimesel lugemisel vastu võetud seisukohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/..., millega kehtestatakse Atlandi ookeani idaosas ja Vahemeres harilikku tuuni varude majandamise mitmeaastane kava, millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1936/2001, (EL) 2017/2107 ja (EL) 2019/833 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2016/1627³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrust (EL) 2021/1139, millega luuakse Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond ja muudetakse määrust (EL) 2017/1004⁴,
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),
- võttes arvesse oma 9. juuni 2021. aasta resolutsiooni ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi⁵,
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381),
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni strateegia „Talust taldrikule“

¹ ELT L 164, 25.6.2008, lk 19.

² ELT L 354, 28.12.2013, lk 22.

³ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0142.

⁴ ELT L 247, 13.7.2021, lk 1.

⁵ ELT C 67, 8.2.2022, lk 25.

- kohta õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks⁶,
- võttes arvesse komisjoni 25. juuni 2020. aasta aruannet merestrateegia raamdirektiivi rakendamise kohta (direktiiv 2008/56/EÜ) (COM(2020)0259),
 - võttes arvesse komisjoni kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF) 30. septembri 2019. aasta aruannet ELi kalandussektori sotsiaalandmete kohta,
 - võttes arvesse STECFi 17. detsembri 2020. aasta aruannet ühise kalanduspoliitika sotsiaalse mõõtmega kohta,
 - võttes arvesse STECFi 8. detsembri 2021. aasta majandusaruannet ELi kalalaevastiku kohta,
 - võttes arvesse STECFi 28. aprilli 2021. aasta aruannet kriteeriumide ja näitajate kohta ühise turukorralduse turustamisstandarditesse mereandide kestlikkuse aspektide lisamiseks,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni tellitud 2015. aasta uuringut kalapüügile juurdepääsu andmise kriteeriumide kohta ELis,
 - võttes arvesse Montpellier' halduskohtu 15. juuli 2021. aasta otsust kohtuasjas nr 1801790,
 - võttes arvesse mõttekoja New Economics Foundation (NEF) 2021. aasta septembri aruannet „Who gets to fish in the EU? A 2021 update of how EU Member States allocate fishing opportunities“ (Kes saavad Euroopa Liidus kalastada? 2021. aasta ajakohastatud teave selle kohta, kuidas ELi liikmesriigid eraldavad kalapüügivõimalusi),
 - võttes arvesse Maailma Looduse Fondi 2018. aasta aruannet „Evaluating Europe’s course to sustainable fisheries by 2020“ (Euroopa kursi hindamine säästva kalapüügi saavutamiseks 2020. aastaks),
 - võttes arvesse organisatsioonide Low Impact Fishers of Europe ja Our Fish 27. oktoobri 2021. aasta aruannet „How the EU can Transition to Low Environmental Impact, Low Carbon, Socially Just Fishing“ (ELi võimalused üleminekuks madala keskkonnamõju, vähese CO₂-heitega ja sotsiaalselt õiglasele kalapüügile),
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukogu (ICES) elektriimpulsstraalimise töörühma 2020. aasta aruannet ja ICESi 20. mai 2020. aasta erinõuannet vastuseks Madalmaade taotlusele, mis käsitleb elektriimpulsstraalimise mõju ökosüsteemile ja keskkonnale merikeele (Solea solea) püügi tõttu Põhjameres,
 - võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni vastutustundliku kalapüügi juhendi artiklit 6.18, milles käsitletakse käsitöönduslike ja väikekalurite õiguste kaitset ja vajadusel nende eelisjuurdepääsu traditsioonilistele püügipiirkondadele ja kalavarudele,

⁶ ELT C 184, 5.5.2022, lk 2.

- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A9-0152/2022),
- A. arvestades, et ühine kalanduspoliitika hõlmab eesmärki tagada, et püügitegevus ja vesiviljelus on keskkonna seisukohast pikaajaliselt jätkusuutlikud ning neid majandatakse sellisel viisil, mis on kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu saavutamise ja toiduvarede kättesaadavuse toetamise eesmärkidega, kohaldatakse kalapüügi majandamise suhtes ettevaatusprintsipi põhinevat lähenemisviisi ning ühise kalanduspoliitika eesmärk on tagada, et mere bioloogiliste elusressursside kasutamise kaudu taastatakse ja hoitakse püütavate liikide populatsioonid tasemetel, mis ületavad maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saamiseks vajalikke tasemeid, ning selles mainitakse eesmärgi rakendada kalapüügi majandamise suhtes ökosüsteemipõhist lähenemisviisi, et viia püügitegevuse negatiivne mõju mere ökosüsteemile miinimumini, aidata saavutada rahuldav elatustase kalapüügist sõltuvatele inimestele, pidades silmas rannapüüki ja sotsiaalmajanduslikke aspekte ning edendada rannapüüki, võttes arvesse sotsiaal-majanduslikke aspekte;
- B. arvestades, et ÜRO kestliku arengu eesmärkide 14.b eesmärgi kohaselt peavad osalised tagama väikesemahulise käsitöendusliku kalapüügiga tegelevatele kaluritele juurdepääsu mereressurssidele ja -turgudele;
- C. arvestades, et nõukogu vastutab kalapüügivõimaluste (lubatud kogupüük või kogu püügikoormus) kehtestamise eest, mis seejärel eraldatakse liikmesriikidele, tagades suhtelise stabiilsuse põhimõtte; arvestades, et suhteline stabiilsus on ühise kalanduspoliitika oluline element, mis on pikas perspektiivis osutunud usaldusväärseks ja mis tagab kaluritele nähtavuse ning mida ei tohiks õõnestada; arvestades, et iga liikmesriik jaotab need kalapüügivõimalused oma kalurite ja tootjaorganisatsioonide vahel vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele;
- D. arvestades, et subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt vastutavad kalapüügivõimaluste jaotamise eest liikmesriigid; arvestades, et eri riikide sektorite vahel võib olla suuri erinevusi, mistõttu ei ole kõigile sobiv lähenemisviis soovitatav;
- E. arvestades, et ÜKP määruse artikli 17 kohaselt peavad liikmesriigid neile kättesaadavate kalapüügivõimaluste jaotamisel kasutama läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume, sealhulgas keskkonnavalaseid, sotsiaalseid ja majanduslikke kriteeriume, nagu on osutatud ühise kalanduspoliitika määruse artiklis 16; arvestades, et need kriteeriumid võivad hõlmata kalapüügi mõju keskkonnale, nõuete senist täitmist, panust kohalikkude majandusse ja varasemaid püügimahte;
- F. arvestades, et artikli 17 reguleerimisalast ei ole välja jäetud harrastuskalapüüki ning jääb liikmesriikide otsustada, kuidas nad kalapüügivõimalusi riiklikul tasandil jaotavad;
- G. arvestades, et artiklis 17 on sätestatud, et liikmesriigid püüavad neile eraldatud kalapüügivõimaluste raames pakkuda stiimuleid kalalaevadele, mis kasutavad selektiivseid püüniseid või keskkonda vähem mõjutavaid püügiviise, tarbides näiteks vähem energiat või kahjustades vähem looduslikke elupaiku;
- H. artikli 16 kohaselt peavad liikmesriigid otsustama, kuidas jaotada neile eraldatud

kalapüügivõimalusi, mille suhtes ei kohaldata ülekantavate püügikontsessioonide süsteemi, ning iga liikmesriik peab komisjoni oma jaotusmeetodist teavitama;

- I. andmeid püügikvootide eraldamise kohta tuleks avaldada kooskõlas vastavate andmekaitse-eeskirjadega;
- J. arvestades, et STECFi hinnangus ühise kalanduspoliitika sotsiaalse mõõtme kohta tõdeti, et kui komisjon küsis 2020. aastal rannikuäärsetelt liikmesriikidelt, millist meetodit nad kvootide eraldamiseks kasutavad, vastas sellele küsimusele 23st liikmesriigist ainult 16 riiki;
- K. arvestades, et EL ei saavutanud 2020. aastaks ELi mereala head keskkonnaseisundit, nagu nõuti merestrateegia raamdirektiivi artikli 1 lõikes 1; arvestades, et komisjon võttis 2020. aastal vastu aruande merestrateegia raamdirektiivi rakendamise esimese tsükli kohta, võttes arvesse selle tervikliku olemust, milles tõdeti, et ELi kaitsesüsteem on üks ambitsioonikamaid süsteeme kogu maailmas, ning jõuti järeldusele, et seda tuleb veelgi parandada, et lahendada selliseid probleeme nagu ülepüük mõnel merel ja jätkusuutmatud kalapüügitavad, plastijätmed, liigsed toitained vees, veelune müra ja muud liiki saaste;
- L. arvestades, et EL ei saavutanud 2020. aasta tähtjaks kõigi kalavarude maksimaalse jätkusuutliku saagikuse kasutamise määra; arvestades, et maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärgi saavutamisel on siiski tehtud märkimisväärsed edusamme, eelkõige Atlandi ookeani kirdeosas ja Läänemeres, kus 2020. aastal oli 99 % lossitud saagist, mida haldas eranditult EL ja mille kohta olid olemas teaduslikud nõuanded, säästvalt majandatud kalavarud;
- M. arvestades, et EL on võtnud endale kohustuse viia ellu ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, mis hõlmab kestliku arengu eesmärki nr 14: kaitsta ja kasutada säästvalt ookeane, meresid ja mere elusressursse, et saavutada kestlik areng;
- N. arvestades, et oma resolutsioonis strateegia „Talust taldrikuni“ kohta kutsus parlament komisjoni ja liikmesriike üles piisavalt toetama üleminekut vähese mõjuga kalandusele, sealhulgas suurendades väikesemahulisele rannapüügile eraldatud riiklike kvootide osakaalu;
- O. arvestades, et väikesemahuline rannapüük on Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi määruses määratletud kui kalapüük, millega tegelevad merel ja sisevetel kasutatavad kalalaevad kogupikkusega alla 12 meetri, mis ei kasuta veetavaid püüniseid, või püük, millega tegelevad kaldakalurid, sealhulgas karpide korjajad;
- P. arvestades, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 sisaldab eesmärki vähendada kalanduse ning väljapüügi negatiivset mõju tundlikele mereelupaikadele ja -liikidele, sealhulgas merepõhjale, eesmärgiga saavutada hea keskkonnaseisund;
- Q. arvestades, et ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia eesmärgid hõlmavad liikide kaaspüügi vähendamist tasemeni, mis laseb liikidel taastuda ja säilida;
- R. arvestades, et ELi kalandus on liidu jaoks strateegiline sektor, pakkudes märkimisväärsel hulgal töökohti, mis on otseselt või kaudselt seotud kalapüügi ja

rannikualadega, samuti aitab säilitada jätkusuutlikku majandust, sidudes tööhõive ja inimeste elatusvahendid territooriumiga ning kultuuritraditsioonide säilitamisega;

- S. arvestades, et EMKVFi antakse rahalist toetust noortele kaluritele, kes alustavad kalapüügitegevust, kuid ei ole hilisemat garantiid püügivõimaluste saamiseks;
- T. arvestades, et kalapüük annab asendamatu panuse liidu toiduga kindlustatusele;
- U. arvestades, et kalapüük loob töökohti nii merel kui ka maismaal; arvestades, et mõned piirkonnad sõltuvad kohapealsetest lossimisest, et tagada paljude ettevõtete elujõulisus ja säilitada elavaid rannikukogukondi;
- V. arvestades, et komisjon ei ole koostanud ammendavat aruannet ühise kalanduspoliitika artikli 17 kohaldamise kohta, mis tähendab, et esialgse kohaldamise kohta on ainsad kättesaadavad hinnangud kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF), heategevusorganisatsioonide, kalandussektor enda, valitsusväliste organisatsioonide ja sidusrühmade hinnangud;
- W. arvestades, et STECFi viimase hinnangu kohaselt, mis anti ühise kalanduspoliitika sotsiaalse mõõtme kohta, oli komisjon 2020. aastal palunud, et liikmesriigid annaksid teavet nende jaotussüsteemi kohta ja esitanud ka küsimuse mõjuhinnangu kohta, ning et ainult kaks liikmesriiki (Rootsi ja Taani) on teatanud sellise hindamise läbiviimisest; arvestades, et samas aruandes tõdeti, et kui komisjon palus 2020. aastal liikmesriikidel teada anda, millist meetodit nad kvootide eraldamiseks kasutavad, siis vastas sellele küsimusele 23st rannikuäärsest liikmesriigist ainult 16; arvestades, et mitut vastust sai kasutada ainult osaliselt, kuna need kirjeldasid riiklikku kalalaevastikku vaid üldiselt, või lihtsalt rõhutasid eraldamise eesmärki, kuid läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume ei esitanud;
- X. arvestades, et 2020. aasta püügihooajal eraldati väikestele kalapüügilaevadele hariliku tuuni kvooti järgmiselt: Itaalia sai 3,03 %, Horvaatia 11,6 %, Prantsusmaa 11,89 %, Portugal 13,68 % ja Hispaania 36,93 %;
- Y. arvestades, et enamikku kalavarusid püüavad peamiselt erinevat tüüpi laevastikud, kuid mõnda neist püüavad nii väikesemahulised kui ka suuremahulised laevastikud;
- Z. arvestades, et kui EL rakendab ühise kalanduspoliitika artiklit 17 ning eraldab püügikvoote läbipaistvate ja objektiivsete keskkonnaalaste, sotsiaalsete ja majanduslike kriteeriumide alusel, võib ta saavutada õiglase ülemineku vähese CO₂ heite ja keskkonnamõjuga kalalaevastikule; arvestades, et see eesmärk peab käima käsikäes eesmärgiga saavutada majanduslik, sotsiaalne ja tööhõivealane kasu ning aidata kaasa toiduvarude kättesaadavusele;
- AA. arvestades, et komisjon töötab praegu välja tegevuskava kalavarude säilitamiseks ja mereökosüsteemide kaitsmiseks, mis peab aitama kaasa Euroopa roheline kokkuleppe ühe peamise eesmärgi saavutamisele, muutma kalanduse kestlikumaks ning piisavalt kaitsma mereökosüsteeme ja nende elurikkust;
- AB. arvestades, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon jõudsid 10. novembril 2020 kokkuleppele määruse suhtes, millega kehtestatakse Atlandi ookeani idaosas ja

Vahemeres hariliku tuuni püügi mitmeaastane majandamiskava; arvestades, et nõukogu lükkas selle kokkuleppe hiljem tagasi, mis on vastuolus kahe ülejäänud institutsiooniga juba kokku lepitud otsusega;

AC. arvestades, et Brexit on mõjutanud ka kalapüügiõiguste jaotamist ELis;

1. tuletab meelde, et kalavarud on avalik loodusvara, et püügitegevus ja majandamine on sellel ressursil põhinev vara ja kuulub meie ühisesse pärandisse, ning et kalavarusid tuleks majandada viisil, mis tagab ühiskonnale suurima pikaajalise kasu, minimeerib mõju ökosüsteemidele ja tagab toiduga kindlustatuse, pakkudes tervislikku toitu; tuletab meelde, et Euroopa laevastiku majanduslik kasumlikkus tuleks tagada keskkonnavalaselt, majanduslikult ja sotsiaalselt jätkusuutliku kasutamisega, mis tugineb usaldusväärsetele teaduslikele nõuannetele ja lähtub ettevaatuspõhimõttest;
2. rõhutab, et kvootidega hõlmatud püügipiirkondades võib püüki piiravate liikide probleem teha püügile lõpu enne, kui hooaeg on läbi, mis võib kaluritele kaasa tuua märkimisväärseid majanduslikke tagajärgi; rõhutab sellega seoses, et korralik kvoodisüsteem peaks olema piisavalt paindlik, see võimaldaks kaluritel, kes vajavad püüki piiravate liikide tõttu lisakvoote, ja kaluritel, kellel on kvoodid olemas, jõuda vastastikku kasuliku tulemuseni;
3. rõhutab, et liikmesriikide ülesanne on määrata kindlaks kriteeriumid, mida nad kasutavad kalapüügivõimaluste eraldamisel;
4. märgib, et komisjon ei ole ühise kalanduspoliitika artikli 17 järgimise osas algatanud ühegi liikmesriigi suhtes rikkumismenetlust;

Objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide kasutamine

5. rõhutab, et komisjon ei ole koostanud uuringut, milles analüüsitaks ühise kalanduspoliitika artiklite 16 ja 17 kohaste kvootide eraldamise kriteeriumide kohaldamist; märgib, et puudub läbipaistvus ja et mitu liikmesriiki ei avalikusta kriteeriume, mida nad kalapüügivõimaluste jaotamisel kohaldavad, ning soovib neil need kriteeriumid avalikustada ja kergesti kättesaadavaks teha, ning tuletab meelde, et objektiivne eraldamismeetod hõlmab selgelt ja ühemõtteliselt täpselt määratletud eraldamiskriteeriumide kirjeldust, sealhulgas kriteeriumide suhtelise osakaalu selget kirjeldust või mitme eraldamiskriteeriumi korral nende kasutamise tingimusi;
6. ergutab komisjoni vajaduse korral koostama aruande ühise kalanduspoliitika artiklite 16 ja 17 kriteeriumide kohaldamise kohta igas liikmesriigis;
7. kutsub komisjoni üles algatama rikkumismenetlusi liikmesriikide suhtes, kes ei täida oma kohustusi seoses kalapüügivõimaluste eraldamise läbipaistvusega;
8. rõhutab, et läbipaistvad eraldamise kriteeriumid on üks parameetritest, mis tagavad ettevõtjatele stabiilsuse ja õiguskindluse; rõhutab, et kriteeriumide ja nende praktilise kohaldamise läbipaistvuse osas tuleks teha edusamme kogu liidus; rõhutab seetõttu, et teave kalapüügivõimaluste süsteemi toimimise kohta, sealhulgas nende eraldamise meetod, peaks olema kergesti kättesaadav ja arusaadav kõigile, eelkõige ettevõtjatele ja sidusrühmadele, et hõlbustada järjepidevat ja eeskirjadel põhinevat jaotusmeetodit, mis

võimaldab paremat kontrolli, võrdseid võimalusi kõigile huvitatud isikutele ja suuremat prognoositavust kalurite jaoks;

9. kutsub liikmesriike üles kooskõlas kohaldatavate andmekaitsealaste õigusaktidega avalikustama oma kalapüügivõimaluste jaotamise meetodid;
10. on seisukohal, et komisjonil kui aluslepingute täitmise järelevalvajal on kohustus tagada määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 17 sätestatud nõuete täielik järgimine; palub sellega seoses, et komisjoni tagaks aktiivse ja pideva järelevalvetegevusega, et kõik liikmesriigid nõuetekohaselt kohaldaksid riiklike kvootide eraldamisel artiklis 17 sätestatud siduvat läbipaistvussätet, ning vajadusel algataks rikkumismenetluse liikmesriikide suhtes, kes seda nõuet ei täida;
11. on seisukohal, et tootjaorganisatsioonid, ühistud ja kvoodiomanikud võivad avalikustada oma kvote vabatahtlikult, kuid andmekaitsealased õigusaktid ei luba neid mingil juhul selleks kohustada;
12. tuletab meelde, et tootjaorganisatsioonidel ja kaluritel on oluline roll püügikvootide jaotamisel ja haldamisel eri laevade vahel; märgib, et paljudes liikmesriikides kuulub tootjaorganisatsioonidesse suhteliselt vähe väikekalureid ning veelgi vähem on asutatud spetsiaalseid väikekalurite tootjaorganisatsioone, mis piirab nende võimalusi pääseda seda kaudu ligi püügikvootidele; ergutab komisjoni ja liikmesriike aitama väikekaluritel asutada oma tootjaorganisatsioone;
13. on seisukohal, et eraldamismeetodid tuleks välja töötada kalandusega tegelevate kogukondade, piirkondlike ametiasutuste ja muude asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides, tuginedes parimatele olemasolevatele teaduslikele nõuannetele, ning tagada, et kõik laevastiku osad, tootja-, kalandus- ja töötajate organisatsioonid oleksid õiglaselt esindatud, samuti tuleks meetoditesse lisada kaitsemeetmed, näiteks etteteatamisaja, mis laseb kaluritel olukorraga kohaneda, kui liikmesriigid peaks otsustama oma eraldamismeetodit muuta;
14. kutsub liikmesriike üles kavandama jaotussüsteeme, et tagada lihtsus, vältida koormavaid bürokraatlikke protsesse ning võimaldada ettevõtjatel ja sidusrühmadel jaotamiskriteeriume ja -protsessi jälgida;
15. kutsub liikmesriike üles tagama kõigile kaluritele võrdsed võimalused, et nad saaksid mereressurssidele õiglase juurdepääsu;

Keskkonnaalaste-, sotsiaalsete ja majanduslike kriteeriumide kasutamine

16. märgib, et puuduvad komisjoni aruanded ja registreeritud juhtumid, kus liikmesriigid oleks pärast reformitud ühise kalanduspoliitika ja artikli 17 jõustumist muutnud oma eraldamismeetodeid, mis viitab sellele, et ühise kalanduspoliitika 2013. aasta reform ei avaldanud jaotusmeetoditele suurt mõju; märgib, et STECF juhib oma aruandes ühise kalanduspoliitika sotsiaalse mõõtme kohta tähelepanu sellele, et kuigi liikmesriigid ei ole üldiselt teinud otsest vahet artikli 17 ja oma riiklike kvootide eraldamise süsteemide vahel, kasutavad nad praegu või on varasemalt kasutanud eraldamisel kriteeriume, mida võiks nimetada sotsiaalseteks kriteeriumideks;

17. märgib, et kõige levinumad kriteeriumid, mida liikmesriigid praegu kalapüügivõimaluste jaotamisel kohaldavad, on varasemad püügitasemed; on seisukohal, et sellised kriteeriumid pakuvad stabiilsust, ning tõdeb, et laevastik ja kalapüügiga tegelevad kogukonnad on kalavarudest sõltuvad ning et nende jaoks on ülioluline stabiilne ja prognoositav juurdepääs kalavarudele;
18. märgib, et olemasolevate andmete põhjal kasutavad ainult mõned liikmesriigid kalapüügivõimaluste jaotamisel keskkonnavalaseid-, sotsiaalseid või majanduslikke kriteeriume ning juhul, kui neid kasutatakse, ei ole need lõplikes jaotuses eriti olulised;
19. tuletab meelde, et ühise kalanduspoliitika artiklis 17 on sätestatud, et artiklis 16 osutatud neile kättesaadavate kalapüügivõimaluste jaotamisel kasutavad liikmesriigid läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume, sealhulgas keskkonnavalaseid, sotsiaalseid ja majanduslikke kriteeriume; märgib, et ingliskeelne versioon sisaldab sõna „shall“; märgib, et eri keeleversioonide vahel on lahknevusi, mistõttu on võimalik, et selle elemendi õiguslikult siduvat iseloomu tõlgendatakse erinevalt; märgib siiski, et Euroopa Liidu Kohus jõudis oma kohtuotsuses Spika jt (C-540/16)⁷ järeldusele, et liikmesriigid peavad neile määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 16 alusel kättesaadavate kalapüügivõimaluste jaotamisel kasutama läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume; kutsus komisjoni üles käsitlema seda küsimust oma järgmises aruandes ühise kalanduspoliitika toimimise kohta;
20. väljendab heameelt asjaolu üle, et praegused jaotamismeetodid, mis põhinevad suures osas ajaloolistel õigustel, võimaldavad kalandussektoris hoida teataval tasemel majanduslikku stabiilsust, mistõttu saavad ettevõtjad teha uuendusi ja võtta kasutusele säästvamaid tehnoloogiaid, kuid tunnistab, et vahel aitavad need meetodid kaasa selliste suundumuste tugevnemisele nagu kalandussektori majandustegevuse koondumine, mis moonutab konkurentsi, tekitab uutele turuletulijatele tõkkeid ja muudab sektori uute noorte kalurite jaoks ebaatraktiivseks; on lisaks seisukohal, et mõnel juhul ei paku need meetodid piisavaid stiimuleid kaluritele, kes kasutavad väiksema keskkonnamõjuga püügiviise ega taga kõigile kaluritele, sh väikekaluritele õiglasi võimalusi; ergutab sellega seoses liikmesriike tagama kvootide õiglast jaotamist laevastiku eri osade vahel, võttes arvesse kõigi kalurite vajadusi;
21. märgib, et kalavarude puhul, mille lubatud kogupüük suureneb, näiteks kalavarude hea majandamise või eduka taastamiskava korral, võiksid liikmesriigid kooskõlas artikliga 17 kaaluda täiendavate kvootide jaotamist majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnavalaste kriteeriumide alusel;
22. rõhutab, et käsitööndusliku ja traditsioonilise kalapüügiga tegelevad ettevõtjad ning nende ühendused, näiteks Cofradias on paljudes ELi rannikualadel ja saartel kohaliku ühiskonna, majanduse, kultuuri ja traditsioonide põhiline osa, ning on seetõttu veendunud, et neile tuleks osutada erilist tähelepanu ja kohtlemist;
23. on seisukohal, et artiklis 17 osutatud majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnavalaste kriteeriumide kasutamine kalapüügivõimaluste eraldamisel on oluline element, mis aitab täies ulatuses saavutada eesmäärke, mis on sätestatud ühises kalanduspoliitikas,

⁷ 12. juuli 2018. aasta kohtuotsus „Spika“ UAB jt vs. Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (C-540/16, EU:C:2018:565).

merestrategie raamdirektiivis ja ELi elurikkuse strateegias aastani 2030; tuletab meelde, et jaotamiskriteeriumide väljatöötamise ja rakendamise eest vastutavad liikmesriigid;

24. tuletab meelde, et kvaliteetseid andmeid harrastuskalapüügi keskkonna-, sotsiaalse ja majandusliku mõju kohta tihti ei ole või nad on ebatäielikud, mis tähendab, et keskkonnaalaseid, sotsiaalseid ja majanduslikke kriteeriume ei saa välja töötada, nagu on nõutud artiklis 17;
25. nõuab tungivalt, et komisjon parandaks ja tõhustaks selliste andmete kogumist harrastuskalapüügi kohta, võttes kasutusele parema andmekogumisraamistiku ja muid poliitikavahendeid;
26. palub komisjonil tagada, et iga asjaomane liikmesriik eraldaks kalapüügivõimalusi kooskõlas ühise kalanduspoliitika ja eelkõige selle artikliga 17, kasutades läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume, sealhulgas keskkonnaalaseid, sotsiaalseid ja majanduslikke kriteeriume; on seisukohal, et iga liikmesriik peaks kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega tagama, et kriteeriumid on jätkusuutlikud ja tasakaalustatud ja võtma arvesse kohalikke eripärasid ja probleeme, millega tuleb tegeleda;
27. on seisukohal, et püügiliigid ja nende tegelik olukord on ELis väga erinev ning seetõttu ei ole kõigile sobivaid majanduslikke, keskkonnaalaseid või sotsiaalseid kriteeriume, mida saaks kogu ELis ühetaoliselt kohaldada;
28. tuletab meelde, et liikmesriigid ja tootjaorganisatsioonid on mitmes riigis loonud kvoodireserve, mida saaks keskkonnaalaste, majanduslike ja sotsiaalsete kriteeriumide alusel kaluritele jagada;
29. kutsub liikmesriike üles motiveerima kalureid kasutama kõige säästvamaid ja keskkonnasõbralikumaid kalapüügitavasid, -meetodeid ja -uuendusi; on veendunud, et selliseid stiimuleid tuleks kaaluda artikli 17 kohase eraldamismeetodi kavandamisel, ning julgustab liikmesriike võtma oma eraldamisprotsessides arvesse kliima- ja ökosüsteemiga seotud kaalutlusi, lähtudes läbipaistvatest kriteeriumidest; tuletab meelde, et artiklis 17 on sätestatud, et liikmesriigid püüavad neile eraldatud kalapüügivõimaluste raames stiimuleid kalalaevaldele, mis kasutavad selektiivseid püüniseid või keskkonda vähem mõjutavaid püügiviise, nt tarbivad vähem energiat või ei kahjusta nii palju looduslikke elupaiku;
30. kutsub liikmesriike üles motiveerima ettevõtjaid oma jaotamisprotsessidega looma ja tugevdama sotsiaalset dialoogi ametiühingute ja töötajate organisatsioonidega, ning täies mahus kohaldama kollektiivlepinguid, et edendada kalandussektori sotsiaalset jätkusuutlikkust ja õiglasi töötingimusi;
31. tuletab meelde, et liikmesriigid peavad püüdma pakkuda stiimuleid neile kalalaevaldele, millel kasutatakse selektiivseid püügivahendeid või keskkonda vähem mõjutavaid püügiviise; märgib, et mõned liikmesriigid pakuvad selliseid stiimuleid; palub, et ka muud liikmesriigid hakkaksid neid stiimuleid pakkuma;
32. rõhutab, et kalapüügivõimaluste eraldamine selliste kriteeriumide alusel, nagu väiksem keskkonnamõju ja sellega arvestamine, kas ettevõtte on minevikus täitnud eeskirju aitab

viia kalapopulatsioonid uuesti jätkusuutlikule tasemele ja paremini kaitsta elurikkust;

33. kutsub liikmesriike üles kooskõlas ühise kalanduspoliitika määruse artikliga 17 toetama noorte ja uute kalurite tegevuse alustamist ning kaaluma vanusekriteeriumide kohaldamist, et eraldada neile saadaolevatest kalapüügivõimalustest õiglase osa, ja seeläbi vähendada turuletuleku tõkkeid, kõrvaldada turutõrked ja lõppkokkuvõttes hõlbustada hädavajalikku põlvkonn vahetust kalandussektoris; kutsub lisaks liikmesriike üles kasutama kõiki EMKVF-i võimalusi, et tegeleda põlvkondade vahetuse küsimusega;
34. palub komisjonil teha asjaomaste liikmesriikidega ühise kalanduspoliitika määruse artikli 17 sätete rakendamisel rohkem ennetavat koostööd; kutsub komisjoni üles jätkuvalt abistama liikmesriike, näiteks suuniste avaldamise kaudu, et nad oma kalapüügivõimaluste jaotamise meetodika kujundamisel kasutaksid täies ulatuses läbipaistvaid ja objektiivseid, sealhulgas majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid kriteeriume; rõhutab, et tuleb kaaluda, kuidas saaks pakkuda kaluritele majanduslikku stabiilsust ja tulevikuväljavaateid;
35. palub komisjonil oma tulevase tegevuskavaga säilitada kalavarud, kaitsta mereökosüsteeme, tagada kalurite elatusvahendid ning lisada vabatahtliku kalapüügi võimaluste eesmärgi, mida jaotatakse vastavalt keskkonnavalastele kriteeriumidele ja koostatakse mõjuhinnangu alusel;
36. kutsub komisjoni üles oma tulevases ühise kalanduspoliitika toimimist käsitlevas aruandes analüüsima artikli 17 rakendamist liikmesriikides ja tegema ettepanekuid selle parandamiseks;
37. rõhutab, et ELil puudub Rahvusvahelise Atlandi Tuunikala Kaitse Komisjoni viimaste istungite ajal vastu võetud otsuste rakendamiseks endiselt seadusandlik vahend; rõhutab sügava murega, et selline normatiivne tühimik võib ohustada ELi kalandussektorile oluliste kvootide eraldamist; nõuab seetõttu tungivalt, et nõukogu eesistujariik esitaks poolte vahel juba saavutatud kokkuleppele alternatiivse ettepaneku, mis on kooskõlas Euroopa Parlamendi seisukohaga;
 - o
 - o o
38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Käesoleva rakendamisaruangandega ühise kalanduspoliitika määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 17 kohta püüdsin raportöörina uurida, kuidas liikmesriigid jaotavad neile ELi tasandil eraldatud kalapüügivõimalusi ning kas see on kooskõlas nende kohustustega ühise kalanduspoliitika raames ning ühise kalanduspoliitika üldiste eesmärkidega.

Ühise kalanduspoliitika eesmärk on saavutada erinevaid keskkonnavalaseid- ja sotsiaalmajanduslikke eesmärke. Ühise kalanduspoliitika määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 2 sätestatud eesmärkideks on eelkõige „viia püügitegevuse negatiivne mõju mere ökosüsteemile miinimumini“, „majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu“ saavutamine, toetada „rahuldava elatustaseme saavutamist nende hulgas, kes sõltuvad püügitegevusest, pidades silmas rannapüüki ja sotsiaal-majanduslikke aspekte“ ning edendada rannapüüki, arvestades sotsiaal-majanduslikke aspekte.

Sellega seoses on eriti mõjus vahend kalapüügivõimaluste jaotamine (püügi kvoodid või püügikoormuse kvoodid). Euroopa Liit vastutab iga-aastaste lubatud kogupüügi ja kogu püügikoormuse kindlaksmääramise eest eesmärgiga saavutada mere bioloogiliste ressursside säästev kasutamine. Seejärel jaotatakse need kvoodid liikmesriikide vahel vastavalt suhtelise stabiilsuse põhimõttele, mis tähendab, et iga liikmesriik saab stabiilse osa kokkulepitud püügikvootidest. Siis jaotatakse need püügivõimalused igas liikmesriigis erinevate kalurite ja tootjaorganisatsioonide vahel. Kuigi kalapüügivõimaluste eraldamine jääb liikmesriikide pädevusse, on määruse nr 1380/2013 artiklis 17 sätestatud rida kohustusi, mida liikmesriigid peavad järgima.

Läbipaistvate ja objektiivsete kriteeriumide kasutamine

Esimene liikmesriikidele artikliga 17 kehtestatud kohustus on kasutada kalapüügivõimaluste eraldamisel läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume. Sageli on aga raske täpselt teada, kuidas neid võimalusi jaotatakse. Paljudes liikmesriikides avalikustatakse väga vähe ametlikku teavet, mis selgitab kvootide eraldamise meetodeid. Liikmesriigid avaldavad harva oma vastuvõetud süsteemide üksikasju või neil on avalikud registrid, mis näitavad laevade/omanike kvoodiosasid.

Artiklis 17 on sätestatud, et eraldamise kriteeriumid peaksid olema „läbipaistvad“, mis tähendab, et teave on avalikult kättesaadav. Euroopa Parlamendi poliitikaosakonna 2015. aasta uuringu kohaselt ei suutnud aga 40 % ELi liikmesriikidest vastata läbipaistvust käsitlevatele küsimustele. Veel 2017. aastal selgus NEFi aruandest, et paljud liikmesriigid ei hõlbusta üldsuse juurdepääsu järjepidevale teabele, mistõttu on raske nõuda valitsustelt vastutuse võtmist artikli rakendamise eest. Samas on mõned riigid süsteemi läbipaistvuse osas suhteliselt head, kuid ainult kahel riigil (Taanil ja Eestis) on avalik kvoodiregister.

Hoolimata asjaolust, et liikmesriigid otsustavad ise, kuidas jaotada tema lipu all sõitvatele laevadele talle eraldatud kalapüügivõimalusi, nõutakse ühise kalanduspoliitika artikli 16 lõikes 6, et liikmesriigid teavitaksid komisjoni kasutatavast meetodist ja seega ka artikli 17 rakendamisest. Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF) hinnangus, mis käsitleb ühise kalanduspoliitika sotsiaalset mõõdet, leitakse aga, et 2020. aastal oli komisjoni vastavale taotlusele vastanud vaid 16 riiki 23-st. STECF juhib tähelepanu vastuste ebamäärasusele, mis takistab liikmesriikide edusammude kontrollimist artikli 17 rakendamisel.

Keskkonnaalaste-, sotsiaalsete ja majanduslike kriteeriumide kasutamine

Teine liikmesriikide kohustus, mis on sätestatud ühise kalanduspoliitika määruse artiklis 17, on kasutada neile kättesaadavate kalapüügivõimaluste eraldamisel majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid kriteeriume. Artiklis loetletakse ka kriteeriumid, mida liikmesriigid võivad selle kohustuse täitmiseks kasutada: „kalapüügi mõju keskkonnale, nõuete senist täitmist, panust kohalikku majandusse ja varasemaid püügimahte“.

Selles kontekstis väärib märkimist, et pärast viimase ühise kalanduspoliitika reformi vastuvõtmist on ainult mõned liikmesriigid muutnud oma kalapüügivõimaluste eraldamise süsteemi, et kehtestada sellised kriteeriumid. Varasemad püügimahud on endiselt liikmesriikide poolt kalapüügivõimaluste jaotamisel kõige sagedamini kasutatavad ühised kriteeriumid, samas kui laevade suurus (pikkus, võimsus ja kaal) on teine kõige sagedamini kasutatav kriteerium. Sellised eraldamise süsteemid pakuvad väga vähe stiimuleid kaluritele, kes kasutavad ühises kalanduspoliitikas ette nähtud väikese mõjuga püügitehnikaid, näiteks kasutavad selektiivseid püügivahendeid või keskkonda vähem mõjutavaid püügiviise (nt kahjustades vähem looduslikke elupaiku).

2018. aastal hindas Maailma Looduse Fond kalapüügivõimaluste jaotamiseks kasutatavaid süsteeme ja oli seisukohal, et 69 % ELi liikmesriikidest (16 liikmesriiki 23-st) ei ole veel rakendanud kriteeriume püügivõimaluste õiglase ja jätkusuutliku eraldamise tagamiseks. New Economics Foundationi (NEF) 2021. aasta aruandes „Who gets to Fish“ märgitakse, et 22 liikmesriigist ainult 12 kasutavad sotsiaalseid kriteeriume (nt kaluri vanus, töölepingud) ja ainult 11 liikmesriiki kasutavad keskkonnaalaseid kriteeriume (nt püügivahendi liik ja akustilised hoiatusseaded).

Artiklis 17 on sätestatud, „liikmesriigid püüavad neile eraldatud kalapüügivõimaluste raames pakkuda stiimuleid kalalaevadele, mis kasutavad selektiivseid püüniseid või keskkonda vähem mõjutavaid püügiviise, tarbides näiteks vähem energiat või kahjustades vähem looduslikke elupaiku“. Siiski ei võta enamik ELi liikmesriikide süsteeme selliseid kriteeriume arvesse ja neid ei saa nimetada stiimulipõhisteks.

Raportöörina leian, et kui artiklit 17 ei rakendata, muudab see ELi liikmesriikidel ja kaluritel ühise kalanduspoliitika ja merestrateegia raamdirektiivi eesmärkide saavutamise raskemaks. Praeguses Euroopa õigusraamistikus on võimalik teha palju rohkem, et kasutada kalapüügivõimaluste eraldamist vahendina, mis aitab saavutada ühise kalanduspoliitika, merestrateegia raamdirektiivi ja ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia eesmärgi.

Läbipaistvuse küsimuse lahendamiseks kutsun liikmesriike üles avalikustama oma kalapüügivõimaluste jaotusmeetodi ning iga tootjaorganisatsiooni ja laeva lõpliku kvootide eraldamise kooskõlas kohaldatavate andmekaitsealaste õigusaktidega.

Selleks et lahendada probleem, et ei kasutata majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid kriteeriume, kutsun ma komisjoni üles tagama, et iga liikmesriik kasutaks kalapüügivõimaluste eraldamisel keskkonnaalaste-, sotsiaalsete- ja majanduslike kriteeriumide kombinatsiooni, tagades samal ajal, et kriteeriumid on tasakaalus vastavalt kohalikele eripäradele. Komisjoni peaks tegema liikmesriikidega ennetavamalt koostööd, et uurida kalapüügivõimaluste jaotamise viise kooskõlas artiklis 17 sätestatud soovitustega, ning avaldama suunised sotsiaalsete ja keskkonnaalaste kriteeriumide kasutamise kohta kalapüügivõimaluste eraldamisel.

Uued eraldamise meetodid tuleks välja töötada püügitegevuse kogukondade ja muude asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides, tuginedes parimatele olemasolevatele teaduslikele nõuannetele, ning need peaksid sisaldama etteteatamisega kaluritele, et neil oleks võimalik kohaneda. Usun, et enamikku kriteeriume ei saa iga laevastiku eripära tõttu kogu ELis üheselt kohaldada. Kuna põlvkondade vahetuse küsimus on probleem kogu Euroopas, kutsun liikmesriike üles kasutama neile saadaolevate püügivõimaluste eraldamisel vanusega seotud kriteeriume, et toetada noorte kalurite ettevõtlusega alustamist.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	11.5.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 18 -: 7 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Maria da Graça Carvalho, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Giuseppe Ferrandino, Søren Gade, Francisco Guerreiro, Anja Hazekamp, Niclas Herbst, Jan Huitema, Ladislav Ilčić, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Grace O'Sullivan, João Pimenta Lopes, Manuel Pizarro, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Peter van Dalen, Theodoros Zagorakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Nicolás González Casares, Ivo Hristov, Ska Keller, Gabriel Mato, Emma Wiesner

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

18	+
ID	France Jamet
PPE	François-Xavier Bellamy, Niclas Herbst, Francisco José Millán Mon
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Pierre Karleskind
S&D	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, Giuseppe Ferrandino, Ivo Hristov, Predrag Fred Matic, Manuel Pizarro
The Left	Anja Hazekamp
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

7	-
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
ID	Rosanna Conte
PPE	Maria da Graça Carvalho, Peter van Dalen, Annie Schreijer-Pierik, Theodoros Zagorakis

2	0
Renew	Jan Huitema
The Left	João Pimenta Lopes

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu